

Татјана Богојевић
Библиотека Матице српске
tatjanabogojevic71@gmail.com

012 Ршумовић И.
821.163.41:929 Ршумовић И.

Дискусиони прилог

ОВДЕ НИКАДА НЕЋЕ БИТИ СТАВЉЕНА ТАЧКА: СЕЋАЊЕ НА ИВАНА РШУМОВИЋА

„Можда би и овде могла да се стави тачка.
Можда је свака прича бесмислена. Можда.”
(Иван Ршумовић: *No passaran*)

Бити библиотекар одговоран је посао, истраживачки, интересантан и захтеван. Ако је библиотекар још и књижевни стваралац, посебног сензибилитета и ентузијазма, као што је био Иван Ршумовић, његов рад свакако ће бити приметан. Често је био инспирација младим истраживачима и песницима, па данас, десет година након његовог одласка, размишљамо о утицају који би оставио на неке нове генерације да је остао са нама. Било би то неизмерно.

Они који су га добро, и истински, познавали свакако ће га памтити и као библиотекара, и као песника, и као аутора прича, и као занимљивог романописца. Изнад свега, као посебну личност, занимљиву и аутентичну. Још у детињству, попут Малог Принца, златне таласасте косе, која му је давала израз сањара, имао је неке посебне снове, а своје мисли је, често, уместо у цртеже, желео да претапа у песме и приче. Дивио се онима који се књигом баве и улажу енергију у знање. Поменувши му, некада давно, да сам уписала књижевност, очи су му заискриле када је – еуфорично и сигуран у себе – рекао да ћемо бити колеге једног дана. „Размењиваћемо књиге и речи”, које ће се памтити, навео је уз осмех. Заиста је посебно одушевљење и поштовање имао према писаној речи уопште. „Напиши ми песму”, стих нашег великог кантаутора

Ђорђа Балашевића, који је рођен истога дана када и Иван,¹ био му је један од омиљених, а наш кантаутор велики узор. Можда, због сличног сензибилитета, јер је много година касније, слушајући често Балашевићеву музику, идући за том тананом и специфичном емоцијом, неке своје „шарене стаклиће калеидоскопа” претапао у речи. Посматрао је дешавања у којима се затекао у најранијој младости више срцем, осећајући искрено нашу прошлост, осврћући се помало јетко на садашњост, уз наду да ће временом бити боље. Патње нашег народа, некад и сад, погађале су га и доживљавао их је лично, што се може видети кроз све романе и многе песме.

Осврнућемо се на моменат на његове романе и збирке поезије, указујући и на ауторе који су писали о њему. Увек је био нестрпљив када неки његов рукопис постаје књига, односно када види, према речима једне колегинице, материјализован свој рад.

1 Рођен је 3. маја 1972. у Ужицу. Након завршене основне и средње школе у родном граду, уписује Филолошки факултет у Београду. Након дипломирања (1998) радио је као професор српског језика и књижевности, потом у Народној библиотеци Ужице на Одељењу стручне књиге (1999–2001) и као директор библиотеке (од 2012). Организовао је и реализовао културне програме Библиотеке. Члан редакције *Међај: часопис за књижевности, уметности и културу* постаје 2003. а затим и стални члан жирија за доделу Награде „Милутин Ускоковић”. Био је сарадник Матице српске на пројекту *Српски биографски речник* (од 2005), члан и суоснивач Вукове задужбине у Ужицу (2007), једно време сарадник-новинар и водитељ Радио-Ужица. Писао је предговоре и рецензије за књиге, у књижевним часописима објављивао песме, приче и књижевне приказе а на сајту Града Ужица приказе књига аутора из Златиборског округа. Заступљен је у *Биографском лексикону Златиборској окупи*. Објавио је седам самосталних књига: четири збирке песама: *Кестен у Маријиним очима* (1992); *Један дан, један сан, једна песма* (1994); *Изгубљене молијве* (2000); *Serbia, Kosovo, Curriculum vitae* (2008), објављена под пишчевим псеудонимом – Giovanni Scappatore; три романа: *No pasaran* (1998); *Тринаест минути* (2003); *Четрнаест минути* (2006). Заступљен је у антологији поезије *Песма Карановца* (2004). Коаутор и уредник је монографије: *Народна библиотека Ужице 1856–2006* (2006). Приредио је (са Мирољубом Домазетом) антологију приповедака: *Прича Карановца – од зборника ка антологији* (2005). Био је члан тима Града Ужица, који је израдио Стратегију развоја града до 2017. са акцентом на културу града (2006–2008). Био је члан Удружења књижевника Србије (од 2008) и председник Подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије Златиборског округа.

Затечен догађајима крајем 20. века, у првом роману *No passaran*² пише о бесмисленом грађанском рату (1993–1994) и периоду инфлације, у коме људи продају све што имају како би преживели. Главни јунак у рату доживљава рушење, гледа убијање деце, уништавање будућности, те размишља о историјској судбини народа. Основна идеја овог романа јесте протест против незнања, зла и уништавања личности у рату. Дижухи глас против рата, „писац се бори за човека, за његов опстанак и достојанство”.³ Он диже свој глас и против оних који ратове воде, узимајући новац и позивајући се на славну историју народа. Диже глас против убијања другог (у име Алаха или Христа), који говори исти језик и истих је година као он, васпитаван да воли човека, а не да убија и мре. Посебан значај дао је српским мајкама чија деца гину, а оне остају скамењене, као и младим људима који су за револуцију. Како наводи Милутин Пашић, дочарао је слику свести и стање духа на крају 20. века, са пуно емоција, течно, лако и лепршаво приповедају у првом лицу јединине, па је то „по тематици савремено, а по уметничком поступку постмодернистичко дело. Написан је са доста знања и промишљања. Читаво дело је прожето филантропским осећањима. Писац се залаже за разумевање, сарадњу и љубав међу људима без обзира на њихову националну и верску припадност или боју коже”.⁴

У роману *Тринаести минути*⁵ смештен је читав живот главног јунака. У овом роману провејава нит бесмисла живота и безизлазности, у коју упадају млади људи након распада СФРЈ и бомбардовања СРЈ. Свака нада тих људи била је изневерена, а стварност све суровија, као и отуђеност међу људима. Апатичност је био осећај који их је обузимао и стезао обруч око њих. Као да им живот више није целовит, ни сврсисходан, те је приказан у фрагментима, а док главни јунак лежи у беспомоћном стању, очекујући смрт, сећа се неких лепих дана, детињства и младости. И поново, веома значајан, лик мајке – као спаситељке, извире у

2 Иван Ршумовић, *No passaran* (Ужице: Кадињача, 1998).

3 Милутин Пашић, „Иван Ршумовић: *No passaran*”, *Књижевна дела носе њечаш времена* (Ужице: Арт, 2002), 199.

4 Исто, 201.

5 Иван Ршумовић, *Тринаести минути: до краја* (Чачак: Легенда, 2003).

једном страшном тренутку док се борио да ли да се преда ђаволу и добије нову шансу за бољи живот, или да се окрене Богу (што је и урадио након разговора са обојицом), указујући му да је сми-сао живота борити се, одлучно и предано, без обзира на олује и ветрове. Покајавши се, схвата да је смишао свега само љубав, па крај романа, иако тежак, има оптимистичну црту, јер јунак види „бескрајан плави круг” и божанску светлост. Како наводи Милу-тин Пашић, у овом монологу главног јунака изражено је дво-умљење и кајање, жеља за животом и нада у чудо, противречна расположења а има интересантну, оригиналну композицију. „Реч је о кратком модернистичком роману који се састоји из увода, три дела, два интермеца и епилога (...) роман *Тринаести минути* – до краја представља атрактивно, оригинално и успело литерарно остварење младог аутора Ивана Ршумовића”⁶

Роман *Четрнаести минути*⁷ модеран је у сваком смислу и маестрално написан. Сврставају га у романе тока свести, јер је аутор приказао свест и подсвест главног јунака, преко које пра-тимо дешавања у савременом свету на прелому векова. „У свести главног јунака нема граница између садашњости и прошлости, између непосредног опажања и сећања, а објективно хронолошко време замењено је субјективним психолошким временом. Мешају се мисли и осећања, снови и сновиђења, илузије и маштања са сликама из стварног живота и историјским догађајима.”⁸ Тематика романа је попут претходних романа, јер светом који окру-жује уметника владају ратови, немири, револуције и свуда је превара, лаж, лицемерје. Не можемо рећи да је аутор песимиста, само је окружен таквом стварношћу, па кроз мисли свог јунака провлачи своју мисао о бесмислу свега, о неопходним променама на светском плану, надајући се да је јачина мисли да се све увек мења у овом случају довољно јака да заиста изазове промену. Надао се космичком миру, просутим осмесима на свим странама света и енергији љубави, верујући у бољу будућност Србије у којој „светле трагови слободе”. У роману има и поезије, и кратке

6 Милутин Пашић, „Бити или не бити”, *Међај*, бр. 59 (2006), 55.

7 Ivan Ršumović, *Četrnaesti minut* (Čačak: Legenda, 2006).

8 Милутин Пашић, „Модеран психолошки роман”, *Свињак: књижевне новине*, бр. 61/62 (2010), 14.

прозе, познатих и непознатих личности, писаца и обичних људи, стварности и маште, недоумица и донетих решења, а композиција је потпуно симетрична и у знаку броја четрнаест (четрнаест поглавља и свако поглавље има четрнаест целина). Аутор не користи тачку, а нова прича почиње великим штампаним словом, последње речи приче дате су као наслов прве песме, јер он је „радознао и маштовит књижевни стваралац. Смело приступа експериментисању и упорно трага за сопственим уметничким изразом. То на најбољи начин потврђује његов роман *Четрнаестии минути*, који представља зрело, оригинално и бравурозно остварено дело”⁹

Осим сталне разапетости између сурове стварности и наде, преиспитивања ко смо, где смо и зашто овако деламо, видљива је и његова религиозност, и у поезији, и у прози. „У прози, све што хоће и све што зна, Ршумовић на само себи својствен начин ’баца на сто’ као какав хазардер, који ће да не би прокоцкао и последње зрно стрпљења својих читалаца, интуитивно прекинут на размеђи убеђености и неверице. То је човек који сваки дан прочита страницу *Библије*, промисли па дела”¹⁰ И према речима Рада Вучићевића, он је још за живота трајно и значајно обележио крај двадесетог и почетак двадесет првог века, „дарујући савременом српском стваралаштву несвакидашње, тиражне романе, изузетне и квалитетне књиге поезије, које су, између два миленијума, обележиле културну епоху времена, остављајући нам у наслеђе обавезујуће уметничко благо и још недовршене и недопеване лирске корпусе о којима ће тек бити речи”¹¹

Када је реч о поезији, његовој великој љубави, можемо рећи да је најпре кренуо са љубавном поезијом у збирци *Кесџен у Маријиним очима*, па наставио у сличном ритму и у збирци *Један дан, један сан, једна њесма*. Љубивоје Ршумовића наводи да млади песник није поетски опседнут само љубављу, а језик

9 Исто, 15.

10 Весна Вујић Ршумовић, *Недоказиви њредели среће* (Ужице: Народна библиотека Ужице, 2015), 30.

11 Раде Вучићевић, „Прилог проучавању књижевног дела Ивана Ршумовића у времену прошлом, садашњем и будућем...”, У: Весна Вујић Ршумовић, *Недоказиви њредели среће* (Ужице: Народна библиотека Ужице, 2015), 5.

његових песама је стандардно бистар. „Из једног броја песама провејава лагодна мисаоност, интимне реминисценције, које освежавају читалачку радозналост и дају целом рукопису универзалнији карактер. „Не зовем те ноћас, Месече,/ зато што ми је хладно и мрачно”.¹² У *Изјубљеним молићвама* тематика је и судбина, и живот сам, и религиозност. Након младалачких љубавних стихова, његова поезија постаје зрелија и дубља. „У шест циклуса Ршумовићеве нове књиге подељене су 54 песме, у слободном стиху при чему, у пресудном броју, свака од песама носи одлике поетичког концепта целе збирке”.¹³

Док се подсећамо тих песама, сећамо се и Марије, њене косе и осмеха, и Данијеле, која је постала песма, и принцезе Наташе... стварних личности, којима је посветио неке од својих песама, чак и једну збирку у акростиху.¹⁴ Памтимо те песме пуне емоција. Био је заљубљен у љубав бескрајно, у лепоту у сваком смислу те речи. Према речима Весне Вујић, љубавност је чувар храма Ршумовићеве лирике „која се детињи у „јецају кроз маглу”, у „упијању са усана”, у „сударима срца”, „оплођењима” у чију сувислост не сумња, где љубав, па и гротеска буду оцртане – да „алармирају сва чула”. Иако је често залудно „коначиште одбеглих речи” и „тек горки трептај једне свакодневице”, грчевита је намера да тек „нешто што се памти једно време” свесно буде. Какав је спас та опчињеност која читаоцима на увид нуди „прегршт стихова”? Речи би, није престао да се узда песник, могле да значе нешто „опипљиво”: уз „помоћ маште и сањарења” да се са њим свуда стигне – „од Тибета преко Ирака, до Ужица и Београда”. Оне су „избројиве” „завирујуће”, „доживљајне” – видимо га свакодневно у својој средини осмехнутог над драмским обртима само на први поглед наивних прича о љубави. Дакле, речи љубави, љубави као сентимента, мисли, опредељења, слова песме, ретка романа, младалаштва у раној зрелости и складној једноставности речи коју две деценије клеше у камену своје и наше коби”.¹⁵

12 Љубивоје Ршумовић, „Над рукописом песама Кестен у Маријиним очима”, *Кестен у Маријиним очима* (Ужице: Културно-просветна заједница, 1992), 5.

13 З. [Зоран] Јеремић, „Промисљена узнесеност”, *Борба*, бр. 123 (3. мај 2001), II.

14 Та збирка, под називом *Добро јушро принцезо*, штампана је само у два примерка, од којих се један налази код Наташе Будимир у Новом Саду.

15 Весна Вујић Ршумовић, *Недоказиви предели среће* (Ужице: Народна библи-

Збирка песама *Serbia Kosovo Curriculum vitae*¹⁶ уводи нас у нову одлику Ршумовићевог песништва: ангажована књижевност и исказивање става према друштвеној стварности Срба на Косову, коју жели да промени, макар мало да дâ допринос томе својим стиховима. Наш народ је у трци за животом, прогањан, обесправљен на својим вековним огњиштима а песник се пита шта је нагнало наше савезнике из претходних ратова да такође постану прогонитељи, да нас бомбардују 78 дана (управо толико и песама има ова збирка), заборављајући на заслуге Срба у нека давна времена. Он верује да ће Срби опстати, јер су опстали и после Турака, 1389. године. Упечатљиви и јаки су стихови песме „Година рођења”: „Говоре ми да морам да идем,/да су игре туђих племена на мојим огњиштима/нормалан ритуал модерног света”. Раде Вучићевић наводи да је та песма ванвременска и катарзична, а да његово певање и казивање у првом лицу множине има више значења, тежине али и одговорности пред Богом, историјом и истином. Стога наводи да је имао божји дар да овоземаљаским речима дочара небеске појаве и велике догађаје из живота обичног човека. „Таленат Ивана Ршумовића је одавно указивао да је реч о необичнику и чудаственику лирском. А, ова књига, збир је свих пишчевих зрелина или је то, ово време покушало да оне боље од једнаких, обележи на неки свој, чудаствени начин (...)”¹⁷

И када се осврнемо данас на његов живот и рад можемо видети да је Раде Вучићевић у праву када каже да су остали аплаузи „пре, а нарочито након наступа на књижевним сусретима, различитим представљањима и другим јавним појављивањима, онај дубоки мук и тихи шапат на манифестацијама културе, ‘сада ће говорити Ршум’, а када Ршум говори, тада небо ћути и звезде падају. Небо ипак, има своје миљенике. Узело га је себи”¹⁸. Показао је интересовање за духовну и књижевну делатност и по томе ће бити упамћен, као и по романима, песмама, речима преточеним у књижевне часописе. О његовим књигама треба да

отека Ужице, 2015), 14.

16 Иван Ршумовић, *Serbia Kosovo Curriculum vitae* (Пожега: Жиравац, 2008).

17 Раде Вучићевић, „Србија и Косово у очима Ивана Ршумовића”, *Serbia Kosovo Curriculum vitae* (Пожега: Жиравац, 2008), 10.

18 Раде Вучићевић, „Иван Ршумовић (1972–2013)”, *Међај*, бр. 87/88 (2013), 2016.

се говори јер „његово дело је превише озбиљно и вредно да би било препуштено ефемерној пролазности или баналној свакодневици. Биће то, у то не треба сумњати, један од стубова културне баштине Ужица и Србије”.¹⁹

У готово увек савршеној комуникацији коју смо Иван и ја имали, једино што ми је замерао, јесте управо то што се нисам вратила у родно Ужице – како бисмо се заједнички залагали за његов напредак, за развој културе и институција. Био је велики локалпатриота и сматрао је да оно што смо научили у великим градовима, на различитим факултетима, морамо применити тамо одакле смо потекли и одакле су нам корени – у свом граду, како би се развијао на прави начин.

Иванова личност остала је упечатљива можда и више него његова дела. Неке од колега из Народне библиотеке Ужице памте га као заљубљеника у књиге од најранијег детињства, као неког ко је пун животне енергије, као особу која је дошла у библиотеку захваљујући свом таленту. Како кажу, увек насмејан момак, дуже, коврцаве косе, који радо полемиче о књигама и задржава се дуже него остали корисници, говорио је да воли библиотеку и да би радо ту радио. Били су затечени када је као ученик основне школе тражио да чита Достојевског, па су након објашњења да то није за децу, одустали од расправе с њим и послали га на Позајмно одељење. Узевши романе Достојевског, читао их је пажљиво, не одустајући – како су готово сви очекивали. Његова везаност за библиотеку била је све чвршћа, читао је више и више, чак и у оним годинама, када деца обично престају да читају или то своде на најмању меру. Пријатни разговори са дететом, пасионираним читаоцем, улепшавали су дане библиотекарима и некако су га, неосетно, прихватили као будућег колегу, што је касније и званично постао. Тадашњи директор био је помало скептичан када је требало да га запосли, јер му се његова разбарушена и бунтовна природа није уклапала у уобичајено схватање сериозног рада на Научном одељењу. Ипак, у то доба, када је у библиотеци започео своју каријеру, био је већ млад и перспективан писац што је

¹⁹ Драгиша Милосављевић, „Прерани одлазак ужичког песника (Иван Ршумовић – да се не заборави)”, *Међај*, бр. 89/90 (2013), 128.

свакој библиотеци добродошло. На представљању његовог првог романа, у библиотеци, у којој је радио, сала је била препуна, а то је био изузетно важан догађај.

Као колега, и касније као директор, понекад је био крут, а када су правила у питању, принципијелан, одговоран, строг или, боље речено, доследан. Строго поштујући правила, чувао је књиге као светињу. Сматрао је важним да људи имају културу учлањивања у библиотеке. Посебно је имао слуха за свршене студенте библиотекарства и одличне идеје у вези са напретком струке. Намеравао је да у својој библиотеци оснује Библиобус, да поново покрене семинар, односно стручни библиотечки скуп, који би се одржавао на Тари или Златибору, сваке године у новембру. За неке послове говорио је да има дуго до пензије и да ће се урадити, друге би опет радио брзо. Када је схватио важност и значај Кобиса, урадио је сам огроман број записа. Није био главни уредник, али је у Редакцији *Међаја* афирмисао завичајне ауторе, подстакао колеге да илустрације у једном броју буду везане за једног аутора и тако афирмисао и ликовне уметнике града и ликовно стваралаштво уопште. Велики део посла узимао је на себе, потпуно му био посвећен, стога није чудно што колеге сматрају да је подигао квалитет часописа на висок ниво.

У једном интервјуу за лист *Вести*, говорећи о томе да жели да унапреди издавачку делатност библиотеке, како би библиотека у интелектуалном и духовном смислу била савременија, помињући ентузијасте нашег града и посебно часопис *Међај*, рекао је: „Библиотека, као моје ново радно место, била је један од тих изазова. За некога ко нема праву представу о томе шта је рад једне овако велике и значајне институције, овај мој коментар може бити прејак, но, вишегодишње искуство ме научило да овај посао није нимало једноставан и лак, као што се, споља гледано, чини. Зато сам још више поносан што сам већину досадашњег радног века провео у овој установи и ништа мање поносан што сам сада на њеном челу”.²⁰ Како кажу, можда није био дипломата, али се упорно борио за установу. Радио је све: селидбе, ношење, ревизију, сређивање фонда, обраду, био по потреби на различи-

20 Иван Ршумовић, [разговор водио] Зоран Јеремић, „Очекујемо велику донацију”, *Вести*, бр. 3336 (24. мај 2013), 6–7.

тим одељењима, отварао књижевне вечери, заиста комплетан библиотекар. Волео је у сваком смислу посао библиотекара и био прави визионар.

Приватно су га колеге доживљавале као ноншалантног шмекера, заљубљеног у љубав, занесењака, погледа упртог у море, у најдражу Вела Луку, као некога ко своју породицу ставља на пиједестал и крајње јој је посвећен. Када чују Балашевића и песму „Рингишпил”, Иванову омиљену, мисли им одлутају па га виде, бар накратко и сада, у морском стајлингу, мајици с пругама и белом ланеном оделу. Умео је да се нашали, чак и сурово на свој рачун, али заправо је био романтична душа. Духовитост са дозом црног хумора била је његов заштитни знак. Део тог сентимента преточио је у своје књиге. Знао је некада да их излуди својом тврдоглавошћу иза које је увек ишла реченица: „Али то је Иван!” Како год било, неоодољивим шармом успевао је да их одобровољи и они би му праштали. Али, како кажу, праштао је и он њима. Ако би изабрали само једну реч, којом би га описали, кажу да би била – идеалиста. Баш ту реч изабрали су, због његове југо-носталгије, учествовања у политици на њему својствен начин, његовог односа према стручном раду, спорту, породици, љубави и наравно књижевности.

Недостаје свима: његов хумор, оптимизам, способност да у сваком моменту направи атмосферу, да се сви осећају опуштеније и боље. Умео је да једноставно седне и поприча, када нешто крене надоле. Да све стане док се не реши нечији проблем. Одлазећи на пут, а како се показало одлазио је из своје библиотеке последњи пут, машући, уместо поздрава и шаљиво алудирајући на речи краља Александра, рекао је: „Чувајте ми библиотеку!” Нико није ни слутио да је то последњи поздрав. Нико није желео да говори о празнини, која је настала после његовог одласка, јер је својим животом и својим осмехом оставио траг у сваком од њих. Онај сладак и трајан, што измами осмех. Остали су неостварени неки леви планови, попут оног да му драг колега компонује музику на његове стихове. Можда некад, ко зна...

Не можемо ставити тачку на та сећања, на речи које нам је оставио, на веру у лепше сутра. „Напиши ми приказ”, рекао је

једном приликом, али моје мисли тада су водиле неке своје битке против сурове реалности, у којој сам се нашла. Можда нисам написала приказ његових дела, која заувек чувам као драг поклон, али сећање на Иванову личност, сјајну и несвакидашњу, јаку и духовиту, драгу и искрену, још увек је јако и стално присутно.

И ево ти приказ, друже мој!

Библиографија Ивана Ршумовића (избор):

Књиге (поезија и проза)

1992

1

Кестен у Маријиним очима / Иван Ршумовић. – Ужице : Културно-просветна заједница, 1992 (Ужице : „Димитрије Туцовић”). – 64 стр. : ауторова слика ; 23 cm

Тираж 500. – Стр. 5: Над рукописом песама Кестен у Маријиним очима Ивана Ршумовића / Љубивоје Ршумовић. – Белешка о аутору: стр. 62. Поезија.

1994

2

Један дан, један сан, једна песма / Иван Ршумовић ; [илустрације Бора Томић]. – Ужице : ZID Filcom, 1994 (Ужице : YU-Grafik). – 100 стр. : илустр. ; 20 cm

Тираж 1.000. – Белешка о писцу: стр. 97. Поезија.

1998

3

No pasaran / Ivan Ršumović. – Užice : „Kadinjača”, 1998 (Užice : Rujno). – 186 str. ; 20 cm
Tiraž 1.000. – Biografija: str. [189].
Роман.

2000

4

Изгубљене молитве / Иван Ршумовић. – Београд : Народна књига-Алфа, 2000 (Београд : Полиграф). – 96 стр. ; 21 cm. – (Библиотека Савремени српски писци / Народна књига-Алфа)
Тираж 500. – Белешка о писцу: стр. 94.
Поезија.

2003

5

Тринаест минута : до краја / Иван Ршумовић. – Чачак : Легенда, 2003 (Чачак: Светлост). – 155 стр.: ауторова слика; 17 cm. – (Библиотека Вртешка модерне ; књ. 7)
Тираж 500. – Историја аутора: стр. 149-150. – Стр. 151-154: Године кошмарног живљења / Миленко Пајић.
Роман.

2006

6

Četrnaesti minut : roman / Ivan Ršumović. – 1. izd. – Čačak : Legenda, 2006 (Čačak : АД-Кoмерц). – 234 str. : autorova slika ; 21 cm. – (Biblioteka Specijalna izdanja / [Legenda] ; knj. br. 26)
Tiraž 500. – Beleška o autoru: str. 232-233.
Роман.

7

Serbia Kosovo Curriculum vitae / Giovanni Scrapperorre [(Иван Ршумовић) ; слике Дејан Марковић]. – Пожега : Жиравец, 2008 (Пожега : Жиравец). – 183 стр. : илустр. ; 21 cm
Ауторова слика. – Тираж 500. – Стр. 5-10: Србија и Косово очима Ивана Ршумовића / Раде Вучићевић. – Белешка о аутору: стр. 181-183.
Поезија. – Giovanni Scrapperorre је псеудоним Ивана Ршумовића

Приређена издања**8**

НАРОДНА библиотека Ужице [Електронски извор] : 1856–2006 : 150 година постојања / главни уредник Иван Ршумовић. – Ужице : Народна библиотека, 2006 (Ужице : Графичар). – 1 електронски оптички диск (CD-ROM) : слика, текст ; 12 cm

9

НАРОДНА библиотека Ужице : 1856–2006 : 150 година постојања / главни уредник Иван Ршумовић. – Ужице : Народна библиотека, 2006 (Ужице : Графичар). – 282 стр. : илустр. ; 24 cm

10

ПРИЧА Карановца : (од зборника ка антологији) / [приређивачи] Мирољуб Домазет, Иван Ршумовић ; [поговор Љубиша Рајковић Кожељац]. – Горњи Милановац : Графопринт, 2004 [тј.] 2005 (Горњи Милановац : Графопринт). – 656 стр. : илустр. ; 23 cm. – (Колекција Домазет)

Тираж 500. – Стр. 7–12: Прича Карановца / Мирољуб Домазет. – Стр. 645–646: Антологија, на размеђу два века / Иван Ршумовић. – Читанка за сваког: стр. 649–654.

Поезија и проза у монографским и серијским публикацијама**1995****11**

Мишљење мудраца / Иван Ршумовић.

У: Ужичка недеља. – ISSN 1820–4546. – Бр. 21 (11. март 1995), стр. 24.

2005**12**

Четрнаести минут / Иван Ршумовић.

У: Међај. – ISSN 0351–5451. – Год. 25, бр. 55/56 (2005), стр. 17–23

2007**13**

Разговор с Ђаволом / Иван Ршумовић.

У: Међај. – ISSN 0351–5451. – Год. 27, бр. 63 (2007), стр. 11–16.

14

Serbia Kosovo : curriculum vitae / Giovanni Scarpatorre.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 27, бр. 63 (2007), стр. 31-33.
Giovanni Scarpatorre је псеудоним Ивана Ршумовића

2008

15

Амбиција - последње искупљење / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 69/70 (2008), стр. 61-62.

16

Молитва / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 67/68 (2008), стр. 40-41.

17

Омиљена песма / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 67/68 (2008), стр. 36-37.

18

Последњи пост / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 69/70 (2008), стр. 59-60.

19

Ђутање / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 67/68 (2008), стр. 38-39.

2010

20

Песма о Весни / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 30, бр. 76/77 (2010), стр. 45-51.

21

This is the End, My Friend / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 30, бр. 76/77 (2010), стр. 15-21.

2011

22

Живот и искушенија једног обичног српског--- писца / Иван Ршумовић.
У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 31, бр. 80 (2011), стр. 52-59.

42

2012

23

Зашто сам престао да пишем приче / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 32, бр. 83/84 (2012), стр. 69.

24

Прогласише ме сумњивим / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 32, бр. 83/84 (2012), стр. 67-68.

2013

25

Живот и искушенија једног обичног српског--- писца / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 32[33], бр. 89/90 (2013), стр. 119-126.

2018

26

Сазнање / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 38, бр. 104/105/106 (2018), стр. 220.

Прикази, рецензије, есеји, критике у монографским и серијским публикацијама

2003

27

Белутак душе / Иван Ршумовић. - Приказ књиге: Зора Мастелица: Осаме, Београд, 2002.

У: Вести (Ужице). - ISSN 0350-5014. - Год. 62, бр. 2804 (11. јан. 2003), стр. 7.

28

Духовни ребус / Иван Ршумовић. - Приказ књиге: Миленко Пајић: Станица прича Пожега, Београд, 2003 [2002].

У: Вести (Ужице). - ISSN 0350-5014. - Год. 62, бр. 2813 (15. март 2003), стр. 7

29

Објективан дух романсијера / Иван Ршумовић. - Приказ књиге: Добрило Ненадић: Сабља грофа Вронског, Београд, 2002.

У: Вести (Ужице). - ISSN 0350-5014. - Год. 62, бр. 2806 (25. јан. 2003), стр. 6

30

Страх од људи / Иван Ршумовић.

У: Вести (Ужице). - ISSN 0350-5014. - Год. 62, бр. 2810 (22. феб. 2003), стр. 6

О роману Слободана Ристовића.

31

Нови простор или субјект без простора / Иван Ршумовић.

У: Нови простор / Мирољуб Домазет ; [поговор Иван Ршумовић ; илустрације Бранислав Јаблановић ... и др.]. - Г. Милановац : Графопринт, 2003. - Стр. 195-196.

2004

32

Антологија, на размеђу два века / Иван Ршумовић.

У: ПРИЧА Карановца : (од зборника ка антологији) / [приређивачи] Мирољуб Домазет, Иван Ршумовић ; [поговор Љубиша Рајковић Кожељац]. - Горњи Милановац : Графопринт, 2004 [тј.] 2005. - Стр. 645-646.

33

Кроз поезију Данке Лазовић / Иван Ршумовић.

У: Тајна једне тајне / Данка Лазовић ; [илустрације Маја Дејовић]. - Чајетина : Културно-спортски центар, 2004. - Стр. 70-72.

34

Умаћи огледалу Весне Делић / Иван Ршумовић. - Приказ књиге:

Весна Делић: Умаћи огледалу, Београд, Бијела, 2000.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 23[24], бр. 54 (2004), стр. 17-18

2005

35

Ко прича причу у „Проклетој авлији” / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 25, бр. 57/58 (2005), стр. 41-46.

44

2006**36**

Предговор уредника / Иван Ршумовић.

У: НАРОДНА библиотека Ужице : 1856–2006 : 150 година постојања / главни уредник Иван Ршумовић. – Ужице : Народна библиотека, 2006. – Стр. 5–6.

37

Свечана академија поводом 150 година Народне библиотеке Ужице / Иван Ршумовић.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 26, бр. 60/61 (2006), стр. 114–115.

38

Тајне Prometejevog prstena Dragoljuba Andesilića / Ivan Ršumović.

У: Тајне Prometejevog prstena / Dragoljub Andesilić. – Užice : D. Andesilić, 2006. – Str. 241–244.

39

Тајне Прометејевог прстена Драгољуба Андесилића / Иван Ршумовић. – Приказ књиге: Драгољуб Андесилић: Тајне Прометејевог прстена, Ужице, 2006.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 27, бр. 64/65 (2007), стр. 116–118.

2007**40**

На трагу Милутина Ускоковића / Иван Ршумовић.

У: Вести (Ужице). – ISSN 0350-5014. – Год. 66, бр. 3019 (24. март 2007), стр. 24–25.

41

Народна библиотека Ужице и Милутин Ускоковић / Иван Ршумовић.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 27, бр. 66 (2007), стр. 10–13.

2008**42**

Милунка Беба Бостанчић : 1961–2008 : in memoriam / Иван Ршумовић.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 28, бр. 67/68 (2008), стр. 184–185.

43

„Они вакат Хатице Шеро” : монодрама Рада Вучићевића / Иван Ршумовић. - Приказ књиге: Раде Вучићевић: Они вакат хатице Шеро, Андријевица, Ужице, 2008.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 67/68 (2008), стр. 106-108.

44

Петнаест година конкурса Милутин Ускоковић / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 28, бр. 69/70 (2008), стр. 165-167.

45

„Prizvan ili neprizvan, Bog je uvek tu” ili Kroz poeziju Goge Dimitrijević / Ivan Ršumović.

У: Pred zamišljenim tobom / Goga Dimitrijević. - [S. l. : s. n.], 2008. - Str. 5-7.

46

Разобличавање могућих заблуда / Иван Ршумовић.

У: Они вакат Хатице Шеро : (монодрама) / Раде Вучићевић. - Андријевица : Комови ; Ужице : Удружење књижевника Србије, подружница Ужице, 2008. - Стр. 47-50.

2009

47

Пре свега љубав / Иван Ршумовић.

У: Окамењени тренутак / Зорица Аћимовић. - Ужице : Графичар ; West Chester : Kordun, 2009. - Стр. 195-197.

48

Пут у средиште душе Биљане Диковић / Иван Ршумовић.

У: Душа душе моје / Биљана Диковић. - Пожега : Жиравец, 2009. - Стр. 3-5.

49

Ршум о Ршуму / Иван Ршумовић. - Приказ књиге: Љубивоје Ршумовић: Поверење у сунце, Пожега, 2009.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 29, бр. 73/74 (2009), стр. 68-72.

46

50

Ршум о Ршуму / Иван Ршумовић.

У: Поверење у сунце : љубавне песме / Љубивоје Ршумовић. - Пожега : Жиравец, 2009. - Стр. 153-156.

2010

51

Барут за читаоце / Иван Ршумовић.

У: Судари : еуфоризми / Милад Обреновић. - Изд. 1. - Пожега : Књижевно друштво „Развигор”, 2010.- Стр. 105-108.

52

Писац софистицираног језичко-стилског потенцијала / Иван Ршумовић.

У: Шишање : хумористично-сатирична поезија / Милад Обреновић. - Изд. 1. - Пожега : Књижевно друштво „Развигор”, 2010. - Стр. 118-121.

2011

53

Из рецензије--- / Иван Ршумовић.

У: Тајна у мору бескраја / Милорад Л. Живковић. - Пожега : Жиравец, 2011.- Стр. 9-10.

54

„У ћутању је тајна неочекиваног” или Кроз поезију Миша Ђосовића / Иван Ршумовић.

У: У расколу ума анђела : песме / Милисав Мишо Ђосовић. - Ужице : Народна библиотека, 2011. - Стр. 75-78:

2012

55

Мали лирски драгуљ / Иван Ршумовић.

У: Када тишина проговори због тебе : [песме] / Милош Бркић. - Пожега : Књижевно друштво „Развигор”, 2012. - Стр. 75-76.

56

Ршум о Ршуму : поводом 55 година књижевног рада Љубивоја Ршумовића / Иван Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 32, бр. 85/86 (2012), стр. 53-57.

57

Трагање за зраком сунца : поезија на капи росе / Иван Ршумовић.
У: Зрак сунца на капи росе / Милосав Г. Радибратовић. - Чајетина :
Библиотека „Љубиша Р. Ђенић”, 2012. - Стр. 5-9.

2013

58

Љубав Милада Обреновића у збирци „Није вољети лако” / Иван
Ршумовић.

У: Није вољети лако / Милад Обреновић. - Ужице : Народна
библиотека, 2013. - Стр. 105-108.

59

Очекујемо велику донацију / Иван Ршумовић ; [разговор водио]
Зоран Јеремић.

У: Вести (Ужице). - ISSN 0350-5014. - Год. 72, бр. 3336 (24. мај 2013),
стр. 6-7.

Интервју.

2018

60

Сусретања са руском душом Рада Вучићевића / Иван Ршумовић.

У: Песме изабране и друге / Раде Вучићевић. - Београд : Свесрпски
отаџбински сабор, 2020. - Стр. 363-369; Белешка о писцу: стр. 371-375.

Литература о Ивану Ршумовићу (избор)

ВУЈИЋ, Весна

61

Омаж ратнику светлости : Иван Ршумовић : (1972-2013) / Весна
Вујић Ршумовић.

У: Међај. - ISSN 0351-5451. - Год. 32[33], бр. 87/88 (2013), стр. 207-214.

ВУЧИЋЕВИЋ, РАДЕ

62

Србија и Косово очима Ивана Ршумовића / Раде Вучићевић.

У: Serbia Kosovo Curriculum vitae / Giovanni Scarpatorre [(Иван Ршумо-
вић) ; слике Дејан Марковић]. - Пожега : Жиравец, 2008. - Стр. 5-10.

Giovanni Scarpatorre је псеудоним Ивана Ршумовића

48

63

Србија и Косово очима Ивана Ршумовића / Раде Вучићевић. – Приказ књиге: Giovanni Scarpatorre (Иван Ршумовић): Serbia, Kosovo, Curriculum vitae, Пожега, 2008.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 28, бр. 69/70 (2008), стр. 135–139.

Giovanni Scarpatorre је псеудоним Ивана Ршумовића

64

Иван Ршумовић : (1972–2013) / Вучићевић Раде.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 32[33], бр. 87/88 (2013), стр. 215–218.

65

На граници трагике / Раде Вучићевић. – Илустр. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Четрнаести минут, Чачак, 2006.

У: Вести (Ужице). – ISSN 0350-5014. – Год. 65, бр. 2997 (21. октобар 2006), стр. 24.

66

No passaran Ивана Ршумовића / Раде Вучићевић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: No passaran, Ужице, 1998.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 26, бр. 60/61 (2006), стр. 87–90

67

Прилог проучавању књижевног дела Ивана Ршумовића у времену прошлом, садашњем и будућем--- / Раде Вучићевић.

У: (Не)доказиви предели среће / Весна Вујић Ршумовић. – Ужице : Народна библиотека, 2015. – Стр. 5–7.

68

Upporedni svetovi i književne uporednosti Ivana Ršumovića u knjizi Četrnaesti minut / Rade Vučićević.

У: Think Tank. – ISSN 1452-2470. – God. 4, br. 21/22 (2008), str. 84–86.

69

Упоредни светови и књижевне упоредности Ивана Ршумовића / Раде Вучићевић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Четрнаест минута, Чачак, 2006.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 27, бр. 63 (2007), стр. 83–87.

ЈЕРЕМИЋ, ЗОРАН

70

Један дан, један сан, једна песма – један живот : поводом смрти Ивана Ршумовића (1972-2013) / З. Ј. [Зоран Јеремић].

У: Вести (Ужице). – ISSN 0350-5014. – Год. 72, бр. 3344 (19. јул 2013), стр. 15.

71

Промишљена узнесеност : Иван Ршумовић: Изгубљене молитве, Београд, 2000 / З. [Зоран] Јеремић. – Додатак.

У: Борба (Београдско изд.). – ISSN 0350-7440. – Год. 75, бр. 123 (3. мај 2001), стр. III.

72

Удбеник родољубиве поезије : књижевно вече Ивана Ршумовића у Народној библиотеци / З. Ј. [Зоран Јеремић].

У: Вести (Ужице). – ISSN 0350-5014. – Год. 68, бр. 3128 (29. мај 2009), стр. 17.

МИЛОСАВЉЕВИЋ, Драгиша

73

Прерани одлазак ужичког песника : (Иван Ршумовић – да се не заборави) / Драгиша Милосављевић.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 32[33], бр. 89/90 (2013), стр. 127-128.

ПАШИЋ, Милутин

74

Бити или не бити / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Тринаест минута, Чачак, 2003.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 26, бр. 59 (2006), стр. 53-55.

75

Бити или не бити / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Тринаест минута, Чачак, 2003.

У: На стазама стваралаштва / Милутин Пашић. – Ужице : Арт Плус, 2005. – Стр. 110-112.

76

Бити или не бити / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Тринаест минута, Чачак, 2003.

У: Вести (Ужице). – ISSN 0350-5014. – Год. 62, бр. 2844 (29. нов. 2003), стр. 5.

77

Иван Ршумовић: No Passaran / Милутин Пашић.

У: Књижевна дела носе печат времена / Милутин Пашић. – 1. изд. – Ужице : Арт, друштвено предузеће за приказивање филмова, културу, просвету и уметност, 2002. – Стр. 198–202.

78

Модеран психолошки роман / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Четрнаести минут, Чачак, 2006.

У: Свитаk. – ISSN 0354-7329. – Год. 17, бр. 61/62 (2010), стр. 14–15.

79

Модеран психолошки роман / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Четрнаести минут, Чачак, 2006.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 27, бр. 64/65 (2007), стр. 110–112.

80

Иван Ршумовић: „No passaran” / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: No passaran, Ужице, 1998.

У: Књижевна дела носе печат времена / Милутин Пашић. – Ужице : Арт, друштвено предузеће за приказивање филмова, културу, просвету и уметност, 2002. – Стр. 198–202.

81

Поезија и култ речи / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Изгубљене молитве, Београд, 2000.

У: На стазама стваралаштва / Милутин Пашић. – Ужице : Арт Плус, 2005. – Стр. 34–39.

82

Савремена поема о Косову / Милутин Пашић. – Приказ књиге: Иван Ршумовић: Serbia Kosovo Curriculum vitae, Пожега, 2008.

У: Међај. – ISSN 0351-5451. – Год. 29, бр. 71 (2009), стр. 65–68.

Именски регистар

Андесилић, Драгољуб 38-39
Аћимовић, Зорица 47
Бркић, Милош 55
Бостанџић, Милунка Беба 42
Вујић Ршумовић, Весна 61, 67
Вучићевић, Раде 7, 43, 46, 60, 62, 63-69
Дејовић, Маја 33
Делић, Весна 34
Диковић, Биљана 48
Димитријевић, Гога 45
Домазет, Мирољуб 10, 31-32
Јаблановић, Бранислав 31
Јеремић, Зоран 59, 70-72
Лазовић, Данка 33
Марковић, Дејан 7, 62
Мастелица, Зора 27
Милосављевић, Драгиша 73
Ненадић, Добрило 29
Обреновић, Милад 10-11, 58
Пајић, Миленко 5, 28
Пашић, Милутин 74-82
Рајковић Кожељац, Љубиша 10, 32
Ристовић, Слободан 30
Ршумовић, Љубивоје 1, 49-50
Томић, Бора 2
Ђосовић, Милисав Мишо 54
Ускоковић, Милутин 40-41, 44

Регистар наслова

Амбиција - последње искупљење 15
Душа душе моје 48
Живот и искушенија једног обичног српског--- писца 22, 35
Зашто сам престао да пишем приче 23
Зрак сунца на капи росе 57
Изгубљене молитве 4
Један дан, један сан, једна песма 2
Када тишина проговори због тебе 55

Кестен у Маријиним очима 1
Књижевна дела носе печат времена 77, 80
Мишљење мудраца 11
Молитва 16
На стазама стваралаштва 75, 81
Народна библиотека Ужице [Електронски извор] : 1856–2006 : 150 година постојања 8
Народна библиотека Ужице: 1856–2006 : 150 година постојања 9, 36
(Не)доказиви предели среће 67
Није вољети лако 58
No pasaran 3
Нови простор 31
Окамењени тренутак 47
Омиљена песма 17
Они вакал Хатице Шеро 46
Песма о Весни 20
Песме изабране и друге 60
Поверење у сунце 50
Последњи пост 18
Pred zamišljenim tobom 45
Прича Карановца: (од зборника ка антологији) 10, 32
Прогласише ме сумњивим 24
Разговор с Ђаволом 13
Сазнање 26
Serbia Kosovo : Curriculum vitae 7, 14, 62
Судари 51
Тајна једне тајне 33
Тајна у мору бескраја 53
Тајне Prometejevog prstena 37
Тринаест минута : до краја 5
This is the End, My Friend 21
Ђутање 19
У расколу ума анђела 54
Četrnaesti minut : roman 6
Четрнаести минут 12
Шишање 52

Примљен рукојис 22. 6. 2023.

Исправке рукојиса 4. 9. 2023.

Прихваћен за објављивање 9. 9. 2023.